

Informace o porážce březích samic z pohledu welfare zvířat

- Použitá metodika
 - Proč jsou březí samice posílány na porážku?
 - Mohou plody hospodářských zvířat prožívat bolest, strádání nebo nepohodlí?
- Kolik březích samic je v Evropě poráženo v poslední třetině březosti?
 - Opatření k omezení porážek březích samic

Vědecký panel pro zdraví a pohodu zvířat zkoumal otázky související s porážkou březích hospodářských zvířat v Evropské unii. Jeho vědecké stanovisko – zahrnující dojnice, masný skot, prasata, koně, ovce a kozy – poskytuje nové informace o tom, kolik březích samic je v EU poráženo, důvody, proč jsou poráženy, a zda plody hospodářských zvířat mohou prožívat bolest, strádání nebo nepohodlí.

Experti navrhuji praktická opatření ke snížení počtu porážených březích samic.

Toto vědecké stanovisko, vypracované na základě požadavku Dánska, Německa, Nizozemska a Švédska, prohlubuje znalosti o těchto otázkách. Ve svém důsledku přispěje ke zlepšení dobrých životních podmínek zvířat v Evropě.

Použitá metodika

Metody použité ke shromažďování informací pro hodnocení zahrnují:

- Přezkoumání omezeného množství dostupné literatury.
- Průzkum provedený u 100 provozovatelů jatek v 10 členských státech za účelem provedení odhadu podílu porážených březích samic a jejich fáze březosti.
- Vědecká metoda známá jako zjišťování odborných znalostí expertů (Expert Knowledge Elicitation - EKE) ke sdílení výsledků průzkumu a provedení odhadu prevalence porážky březích samic v rámci EU a druhé zjišťování odborných znalostí expertů k posouzení důkazů o tom, zda plody prožívají bolest, strádání nebo nepohodlí. Do tohoto zjišťování byli zapojeni experti z následujících oborů: fyziologie, embryologie, humánní lékařství a vědy o živé přírodě.
- Nakonec pak členové Vědeckého panelu EFSA pro zdraví a pohodu zvířat na základě výsledků zjišťování odborných znalostí expertů (EKE) formulovali celkové závěry.

Co je to zjišťování odborných znalostí expertů (Expert Knowledge Elicitation - EKE)?

- EKE je systematický, dokumentovaný a přezkoumatelný proces pro shromáždění posudků expertů.
- V úřadu EFSA se EKE používá tehdy, pokud je pro hodnocení k dispozici omezené množství empirických důkazů.
- Pro zjišťování nestranných znalostí expertů existují různé metody. Patří k nim podrobné protokoly pro získání posudku experta v oblastech bezpečnosti potravin spadajících do působnosti EFSA a školení vědců a externích expertů k zajištění trvalého přístupu k EKE.

Proč jsou březí samice posílány na porážku?

Zemědělci možná nevědí, že zvířata posílaná na porážku jsou březí, a to v důsledku:

- Nedostatečného dohledu nad chovem (zejména u venkovních systémů chovu).
- Neprovádění testů březosti zemědělci nebo selhání těchto testů.
- Nedostatečné zaznamenávání informací nebo ztráta informací v obchodním řetězci.

Pokud o březosti vědí, jejich rozhodnutí může souviset s:

- Faktory týkajícími se zdraví zvířat a jejich dobrých životních podmínek – např. březí samice je nemocná nebo trpí onemocněním, které by se mohlo rozšířit na jiná zvířata.
- Výhodami pro chov – např. březí samice jsou obecně klidnější než nebřezí samice.
- Ekonomickou nutností, např. prodej zvířat z ekonomických důvodů.

Mohou plody hospodářských zvířat prožívat bolest, strádání nebo nepohodlí?

Experti se shodli na tom, že v prvních dvou třetinách březosti plody zvířat neprožívají bolest strádání ani nepohodlí, protože se příslušné anatomické a neurologické struktury vyvíjejí až během poslední třetiny březosti.

Odhadovaná pravděpodobnost, že plody zvířat prožívají bolest během poslední třetiny březosti, je popsána v následujících dvou scénářích:

- Nejpravděpodobnější scénář (s pravděpodobnosti 66-99 %) je ten, že zvířata neprožívají bolest během poslední třetiny březosti. Je to způsobeno především faktory jako např. mechanismy v mozku bránící schopnosti prožívat bolest, nízká hladina kyslíku v systému plodu a skutečnost, že po většinu času během březosti jsou plody ve stavu spánku.
- Nejméně pravděpodobný scénář (pravděpodobnost 1-33 %) je ten, že zvířata bolest prožívají. To je založeno na možném výkladu elektrické aktivity zaznamenané v mozku plodů a jejich schopnosti reagovat na vnější podněty.

Co je to pravděpodobnost?

Pravděpodobnost znamená, že určitá událost se odehraje nebo že měřená hodnota se bude pohybovat v určitém konkrétním rozpětí. Vědecký výbor EFSA provizorně schválil stupnici pro kvantifikaci pravděpodobnosti neurčitých výsledků. Pokud hodnotitelé považují závěr za velmi pravděpodobný (90–99 % pravděpodobnost), pak osoby s rozhodovací pravomocí a veřejnost mohou do vysoké míry důvěřovat opatřením, která jsou v souladu s tímto závěrem. Pokud je výsledek „pravděpodobný“ (33–66 % pravděpodobnost), pak osoby s rozhodovací pravomocí mohou být méně přesvědčeny v závislosti na větší váze jiných nevědeckých faktorů (např. sociálních nebo ekonomických) a mohou být více nakloněni přijetí preventivních opatření, pokud neexistuje možnost, jak tuto nejistotu snížit (např. prostřednictvím nového výzkumu). Pokud hodnotitelé považují závěr za velmi nepravděpodobný (1–10 % pravděpodobnost), pak mu osoby s rozhodovací pravomocí mohou přikládat jen malou váhu při rozhodování o dalším postupu.

Kolik březích samic je v Evropě poráženo v poslední třetině březosti?

Podle expertního úsudku EFSA průměrně 3 % samic mléčného skotu, 1,5 % masného skotu, 0,5 % prasat, 0,8 % ovcí a 0,2 % koz jsou v EU poráženy během poslední třetiny březosti. Experti nemohli provést odhad těchto hodnot u koní z důvodu nedostatku informací.

Opatření k omezení porážek březích samic

Experti EFSA stanovují praktická opatření ke snížení počtu poražených březích samic.

- Realizovat opatření ke zlepšení zdraví zvířat v hospodářstvích a tím snížit neplánovanou porážku z důvodů např. onemocnění zvířat.
- Zavádět chovatelské praktiky, např. ustájení ve skupinách stejného pohlaví a chov pod dohledem.
- Stanovit stav březosti u všech samic s cílem zajistit, aby nebyly odeslány na porážku během poslední třetiny březosti.
- Zajistit, aby informace o diagnóze březosti byla uvedena v dokumentaci doprovázející zvířata v době prodeje zemědělcům.
- Realizovat vzdělávací a komunikační strategie pro zemědělce v oblasti preventivních opatření.
- Provádět výzkum ke zlepšení přesnosti expresního testu březosti prováděného na místě, zejména za účelem diagnózy pozdějších stádií březosti malých přežvýkavců a prasat.